

SPIS RZECZY

Przedmowa	7
Wprowadzenie	15
CZĘŚĆ PIERWSZA. ŻYCIE RELIGIJNE. POSTAWIENIE PROBLEMU	19
Rozdział I. Czym jest życie religijne?	21
Rozdział II. Zanik życia religijnego w dzisiejszych czasach	24
Rozdział III. Przyczyny zaniku życia religijnego	25
1. Sekularyzm	25
2. Atrofia organów człowieka	26
3. Zastosowanie prawa sprzężenia zwrotnego do teologii	26
4. Problem języka	28
Rozdział IV. Miejsce i wartość życia religijnego	31
1. Świadcstwo Biblii	31
2. Świadcstwo teologii	32
3. Wypowiedzi Magisterium Kościoła	34
CZĘŚĆ DRUGA. FORMACJA CHRZEŚCIJANINA W ŚWIECIE TEOLOGII KATOLICKIEJ	37
Rozdział I. Związek między teologią formacji a wychowaniem religijnym	39
Rozdział II. Formacja i jej substancja	41
1. Treść pojęcia „formacja”	41
2. Fundamentalna zasada formacji	43
3. Rozwój fundamentalnej zasady formacji	45
4. Wychowanie i samowychowanie	46
a) Dostarczanie impulsów	46
b) Rozwój krytycyzmu	47
c) Ukazanie wartościowego, realistycznego i aktualnego celu formacji	49
Rozdział III. Obraz i podobieństwo Boże jako fundamentalna zasada formacji człowieka	51
1. Analiza pojęcia „obraz i podobieństwo Boże”	51
2. Na czym polega obraz i podobieństwo Boże?	53
a) Świadcstwo Pisma Świętego	53

b) Refleksja teologiczna	54
c) Współczesna myśl egzystencjalna	55
Rozdział IV. Okaleczenie fundamentalnej zasady formacji przez grzech pierworodny	58
1. Sprzeczności zawarte w stworzeniu	59
2. Autonomia jako prapokusa i pragrzech	60
3. Następstwa pragrzechu	62
4. Zakłócenia w duchowym życiu człowieka spowodowane grzechem pierworodnym	64
Rozdział V. Urzeczywistnienie obrazu i podobieństwa Bożego przez Jezusa Chrystusa	66
1. Wykonanie planu stworzenia	67
2. Ewangeliczne przypowieści o wzroście panowania Bożego	68
3. Rekapitulacja rozważań o urzeczywistnieniu obrazu i podobieństwa Bożego w człowieku	70
4. Działanie Chrystusa w poszczególnych osobach dokonujące się w Kościele	71
a) Głoszenie zbawienia	73
b) Odpowiedź człowieka na Słowo Boże	74
c) Kształtowanie sumienia	74
d) Wychowanie do uczestnictwa we Mszy świętej	76
e) Wychowanie do korzystania z sakramentów	77
f) Kult maryjny	78
CZĘŚĆ TRZECIA. METODYKA WYCHOWANIA RELIGIJNEGO	81
Rozdział I. Autorzy wychowania religijnego	83
1. Konkretne osoby	83
2. Grupy	85
3. Katecheta	88
4. Funkcja nauczania religii w procesie wychowawczym	88
Rozdział II. Wychowanie do życia w wierze	91
1. Znaczenie wychowania do życia w wierze	91
a) Wiara jako warunek zbawienia	91
b) Związek między wychowaniem do życia w wierze i wychowaniem do życia sakramentalnego	92
2. Definicja wiary	94
a) Przedmiot aktu wiary	94
b) Charakter i struktura aktu wiary	96
c) Wiara jako poznanie	97
d) Wlana cnota wiary	98
3. Realizacja wychowania do życia w wierze	99
a) Okres najwcześniejszego dzieciństwa	100

b) Wiek przedszkolny	103
c) Wiek szkolny	112
d) Wiek dojrzewania	125
Rozdział III. Wychowanie do życia modlitwą	138
1. Współczesny kryzys modlitwy	138
2. Określenie pojęcia modlitwy	140
3. Wyjaśnienie definicji modlitwy	141
a) Doświadczenie Boga jako podstawa modlitwy	141
b) Narząd modlitwy	141
c) Podmiot modlitwy	142
4. Konieczność modlitwy i wychowania do życia modlitwą	143
a) Modlitwa i religia	143
b) Modlitwa i wiara	144
c) Modlitwa i miłość (<i>agape</i>)	145
d) Czynniki wpływające na wychowywanie do życia modlitwą	146
5. Wychowanie do modlitwy w poszczególnych okresach rozwojowych	148
a) Wczesne dzieciństwo	148
b) Wiek szkolny	156
c) Wiek dojrzewania	170
Rozdział IV. Kształtowanie sumienia	175
1. „Sumienie” — określenie pojęcia	175
2. Konieczność kształtowania sumienia	178
a) Nowe odkrycie samodzielności sumienia	178
b) Niebezpieczeństwo zaniku sumienia	179
c) Kształtowanie sumienia i ludzkie poczucie własnej wartości	181
3. Czynniki kształtowania sumienia	183
a) Zdolność funkcyjna	183
b) Uzyskanie wiodących kryteriów	184
c) Teonomia sumienia	187
4. Metodyka kształtowania sumienia w poszczególnych okresach rozwojowych	188
a) Okres najwcześniejszego dzieciństwa	188
b) Wiek przedszkolny	192
c) Wiek szkolny	199
d) Wiek dojrzewania	205
Rozdział V. Wychowanie do uczestnictwa we Mszy świętej	214
1. Wstępne uwagi teologiczne	214
a) Rozróżnienie między wychowaniem do uczestnictwa we Mszy świętej a wychowaniem do przyjmowania Komunii świętej	214

b) Eucharystia jako zasada życiowa „nowego człowieka”	215
c) Eucharystia jako zasada życiowa Kościoła	217
2. O zrozumienie Eucharystii	219
a) Przemiany w rozumieniu Eucharystii	220
b) Uczta i ofiara w głoszeniu Słowa Bożego	221
c) Msza święta jako Eucharystia	225
d) Msza święta jako uroczystość	226
3. O współdział w Eucharystii	228
a) Uzasadnienie współdziału w Eucharystii	228
b) Pośrednie wprowadzenie do współdziału w Eucharystii	229
c) Bezpośrednie wprowadzenie do współdziału w Eucharystii	232
4. Spełnienie obowiązku niedzielного	236
a) Przykazanie i jego uzasadnienie	237
b) Wdrożenie do spełniania obowiązku niedzielного	238
Rozdział VI. Wychowanie do życia sakramentalnego	245
1. Religijno pedagogiczne znaczenie sakramentów	245
a) Działanie zbawcze Chrystusa w człowieku jako jednostce	245
b) Warunki skutecznego działania sakramentów	246
Rozdział VII. Formacja w duchu sakramentu chrztu	248
1. Uzupełnienie <i>opus operantis</i>	248
a) Dyspozycja	249
b) Uzupełnienie woli przyjęcia chrztu	251
c) Współdziałanie z łaską chrztu	253
2. Formacja w duchu sakramentu chrztu świętego u nie ochrzczonych	254
Rozdział VIII. Wychowanie do przyjmowania Komunii świętej	257
1. Obowiązek uczestnictwa we Mszy świętej a przyjmowanie Komunii świętej	257
2. Dyspozycja do przyjęcia Komunii świętej	258
a) Dyspozycja podstawowa	258
b) Dyspozycja bezpośrednia	259
3. Godne przyjmowanie sakramentu	264
4. Współdziałanie z łaską sakramentalną	266
5. Szczegółowe kwestie metodyczne	268
a) Pierwsza Komunia święta	268
b) Komunia szkolna	272
Rozdział IX. Formacja w duchu Bierzmowania	275
1. Podstawy teoretyczne	275
a) Wypowiedzi teologii i Magisterium Kościoła	275

b) Religijnopedagogiczne spojrzenie na Bierzmowanie	277
2. <i>Opus operantis</i> w sakramencie Bierzmowania	278
a) Dyspozycja	278
b) Godne przyjęcie Bierzmowania	280
c) Współdziałanie po przyjęciu Bierzmowania	281
3. Wskazówki metodyczne	284
a) Wiek odpowiedni do przyjęcia Bierzmowania	284
b) Przygotowanie do Bierzmowania	286
c) „Rodzice Bierzmowania”	287
Rozdział X. Formacja w duchu sakramentu Pokuty	289
1. Uwagi wstępne	289
a) Alarmujący stan praktyki spowiedzi	289
b) Kryzys spowiedzi i pierwsze zapowiedzi jego przezwyciężenia	291
c) Wypowiedzi Magisterium Kościoła o reformie spowiedzi	293
d) Problem spowiedzi w powiązaniu z pobożnością	293
2. <i>Opus operantis</i> w sakramencie Pokuty	296
a) Dyspozycja do korzystania z sakramentu Pokuty	297
b) Bezpośrednie przygotowanie do spowiedzi	304
c) Przyjęcie sakramentu	308
3. Pierwsza spowiedź	314
a) Postawienie problemu	314
b) <i>Opus operantis</i> przy pierwszej spowiedzi	315
Rozdział XI. Formacja w duchu sakramentu Małżeństwa, Kapłaństwa (profesji zakonnej) i Namaszczenia Chorych	319
1. Sakrament Małżeństwa	319
2. Sakrament Kapłaństwa i profesja zakonna	322
3. Sakrament Namaszczenia Chorych	325
Rozdział XII. Kult maryjny	328
1. Miejsce i znaczenie kultu maryjnego	328
a) Gradacja ważności poszczególnych form życia religijnego	328
b) Wartości zawarte w kulcie maryjnym	329
2. Kult maryjny w poszczególnych fazach rozwoju człowieka	331
a) Wczesne dzieciństwo	331
b) Wiek szkolny	332
c) Wiek dojrzewania	334
Przypisy	336
TEKST DEKLARACJI O WYCHOWANIU CHRZEŚCIJAŃSKIM SOBORU WATYKAŃSKIEGO II	351
Przypisy	363